

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑ ΔΕΞΙΟΤΗΤΩΝ

*Πρόγραμμα Καλλιέργειας Δεξιοτήτων
Πράξη: «Επιμόρφωση των εκπαιδευτικών στις δεξιότητες
μέσω εργαστηρίων» (MIS 5092064)*

ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ «ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΑΝΘΡΩΠΙΝΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ 2014-2020» που συγχρηματοδοτείται από την Ελλάδα και την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο)

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού,
Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση
Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑ ΔΕΞΙΟΤΗΤΩΝ

ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ: ΦΡΟΝΤΙΖΩ ΤΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

Οικολογία-Παγκόσμια και τοπική Φυσική Κληρονομιά

ΣΧΟΛΙΚΟΣ ΚΗΠΟΣ

Δήμητρα Ευτέρπη Σωτηροπούλου

ΣΧΟΛΙΚΟΣ ΚΗΠΟΣ

Φιλοσοφία –Σκοπιμότητα προγράμματος

Ανατρέχοντας στην ιστορία των σχολικών κήπων, διαπιστώνουμε ότι ο κυριότερος λόγος δημιουργίας τους είναι η δυνατότητα που παρέχουν για βιωματική μάθηση. Παράλληλα, η ποικιλία των γνωστικών αντικειμένων που μπορούν να διδαχθούν μέσω αυτών, προωθεί τη διεπιστημονική μάθηση, ενώ δημιουργούνται οι προϋποθέσεις, ώστε οι μαθητές/τριες να εξελιχθούν σε ενήλικες περιβαλλοντικά ευαίσθητους/ες.

Η κατασκευή και συντήρηση ενός κήπου στο χώρο του σχολείου απαιτεί τη συνεργασία των μαθητών/τριών του τμήματος που την έχει αναλάβει, ενώ δίνει ευκαιρίες για εμπλοκή στο έργο όλων των μελών της σχολικής κοινότητας. Μαθητές/τριες, εκπαιδευτικοί, διευθυντής/τρια, βοηθητικό προσωπικό του σχολείου και γονείς, μπορούν και είναι σκόπιμο να συνεργαστούν ανάλογα με τις ιδιαίτερες ικανότητές τους και τη διαθεσιμότητα τους. Ιδιαίτερα οι γονείς αποκτούν την αίσθηση ότι το σχολείο είναι ανοιχτό προς αυτούς, νιώθουν συνεργάτες με τους εκπαιδευτικούς και αντιλαμβάνονται ότι ανάμεσα στο σπίτι και το σχολείο δεν υπάρχουν στεγανά. Επίσης, επειδή δεν απαιτούνται ιδιαίτερες ικανότητες γλωσσικής επικοινωνίας, παιδιά που έχουν δυσκολίες ένταξης στην εκπαιδευτική διαδικασία λόγω μαθησιακών δυσκολιών ή διαφορετικής καταγωγής μπορούν να συνεργαστούν για την υλοποίηση ενός κοινού στόχου, αναπτύσσοντας δεξιότητες συνεργασίας, επικοινωνίας, οργανωτικής ικανότητας, προγραμματισμού και υπευθυνότητας. Η διαφορετικότητα στο χρώμα, στην καταγωγή, στην κοινωνική τάξη, στη γλώσσα σταδιακά αμβλύνεται, γιατί τα παιδιά στην κοινή τους προσπάθεια αποκτούν ενσυναίσθηση, ευαισθησία και κοινωνικές δεξιότητες που τα βοηθούν στην επικοινωνία και τη δημιουργία.

Στο πρόγραμμα δεν προτείνονται συγκεκριμένα φυτά, κυρίως για πρακτικούς λόγους. Σε κάθε περιοχή δεν ευδοκιμούν τα ίδια φυτά, όπως επίσης οι μαθητές/τριες ανάλογα με την καταγωγή, τον τόπο κατοικίας τους και τις εμπειρίες τους δεν έχουν την ίδια σχέση με το φυσικό περιβάλλον. Η δημιουργία κήπου στον αύλειο χώρο του σχολείου αποσκοπεί σε ένα όμορφο αισθητικό αποτέλεσμα, στην κατασκευή ενός λειτουργικού χώρου που θα διευκολύνει την ξεκούραση του διαλείμματος, τη φυσική δραστηριότητα των παιδιών, την εφαρμογή μεθόδων βιωματικής διδασκαλίας και τέλος την ορθολογική διαχείριση των φυσικών πόρων, πρακτική που οδηγεί σε περιβαλλοντική ευαισθητοποίηση των παιδιών. Η φροντίδα των φυτών με πρακτικές που δεν επιβαρύνουν το περιβάλλον καθορίζουν την επιλογή των φυτών που θα χρησιμοποιηθούν και τον τρόπο φροντίδας τους. Η εξοικονόμηση νερού, η κομποστοποίηση, η φύτευση μεσογειακών φυτών και εποχιακών λαχανικών, είναι μερικές από τις πρακτικές που μπορούμε να εφαρμόσουμε και να τις συνδέσουμε με τους 17 στόχους για τη βιώσιμη ανάπτυξη.

Για την κατασκευή και συντήρηση του σχολικού κήπου απαιτούνται κάποιες γνώσεις «κηπουρικής» και φυσικά πόροι. Ο δήμος με τις υπηρεσίες του (σχολική επιτροπή, υπηρεσία πρασίνου, γεωπόνος) και οι επιχειρήσεις της τοπικής κοινωνίας μπορούν να συνδράμουν και στα δυο. Το άνοιγμα του σχολείου προς την κοινωνία και η διαπραγμάτευση μαζί της χαρίζει στους/ις μαθητές/τριες κοινωνικές και επιχειρηματικές δεξιότητες και τους/τις εκπαιδεύει να λειτουργούν ως πολίτες.

Με τις προτεινόμενες δραστηριότητες οργανώνονται όλες οι εργασίες που πρέπει να γίνουν, από την αποτύπωση της υπάρχουσας κατάστασης μέχρι την κατασκευή του. Μέσα από αυτές τις διαδικασίες αναπτύσσονται συνεργασίες, αποκτώνται γνώσεις και δεξιότητες όπως κριτική σκέψη, επικοινωνία, συνεργασία, δημιουργικότητα, παραγωγική μάθηση μέσω των τεχνών και της δημιουργικότητας, πολιτειότητα, προσαρμοστικότητα κ.ά.

Η διάχυση του προγράμματος γίνεται με την κατασκευή του κήπου από το τμήμα που τη σχεδίασε, με την εθελοντική συνδρομή των μελών της σχολικής κοινότητας, του δήμου και μελών της τοπικής κοινωνίας.

Πληροφορίες υλοποίησης: προαπαιτούμενες γνώσεις, προετοιμασία υλικού

Προαπαιτούμενες γνώσεις: βασικές γνώσεις μορφολογίας φυτών, λειτουργίες και στάδια ανάπτυξης φυτών, χάραξη παραλλήλων και καθέτων, αναλογία ευθυγράμμων τμημάτων, σχεδιασμός υπό κλίμακα.

Προετοιμασία υλικού: ο εκπαιδευτικός θα πρέπει να έχει φωτοτυπήσει την κάτοψη του κτιρίου του σχολείου με τον αύλειο χώρο. Οι φωτοτυπίες θα πρέπει να είναι σε μεγάλο μέγεθος, έτσι ώστε να μπορούν να απλωθούν στα θρανία που θα δουλέψουν οι ομάδες.

Θα χρειαστούν μεγάλα χαρτόνια κανσόν και χοντροί μαρκαδόροι.

Πίνακας με τους κατάλληλους μαρκαδόρους ή κιμωλίες

Τα υλικά που θα χρειαστούν για τις «κηπουρικές» εργασίες (φυτά, εργαλεία κηπουρικής, υλικά ποτίσματος, λίπασμα κλπ) θα εξασφαλισθούν κατά περίπτωση από τη σχολική επιτροπή, γονείς κ.ά.

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑΣ ΔΕΞΙΟΤΗΤΩΝ			
ΣΧΟΛΕΙΟ		ΤΜΗΜΑ.....	ΣΧΟΛ. ΕΤΟΣ:
Θεματική	Φροντίζω το Περιβάλλον	Υποθεματική	Οικολογία- Παγκόσμια και τοπική Φυσική Κληρονομιά
ΒΑΘΜΙΔΑ/ΤΑΞΕΙΣ (που προτείνονται)	Β' Γυμνασίου		
Τίτλος	ΣΧΟΛΙΚΟΣ ΚΗΠΟΣ		
Δεξιότητες στόχευσης του εργαστηρίου	Δεξιότητες 21 ^{ου} αιώνα (δεξιότητες μάθησης 21 ^{ου} αιώνα, ψηφιακή μάθηση 21 ^{ου} αιώνα, παραγωγική μάθηση)-Δεξιότητες ζωής (δεξ. της κοινωνικής ζωής, επιχειρηματικότητας)		
Σύνδεση με τη Βασική Θεματική	Φυσική κληρονομιά		

Προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα	Εργαστήριο/τίτλος	Δραστηριότητες – (ενδεικτικές)
<p>Οι μαθητές/τριες</p> <ul style="list-style-type: none"> -Να εκφραστούν για τον εαυτό τους (επικοινωνία) -Να ακούν τους συμμαθητές/τριες τους με ησυχία και συγκέντρωση, (σεβασμός) -Να εργαστούν σε ομάδα (συνεργασία, επικοινωνία, σεβασμός). 	<p>Ας γνωριστούμε - ποιοι είμαστε;</p> 	<p>1^η Δραστηριότητα Δίνεται σε κάθε μαθητή/τρια ένας μικρός κλειστός φάκελος με ένα καρτελάκι μέσα. Τους ζητείται να γράψουν στο εξωτερικό μέρος του φακέλου το όνομά τους. Να διαλέξουν ένα γράμμα του ονόματός τους, από το οποίο θα αρχίζει ένα χαρακτηριστικό της προσωπικότητά τους, για παράδειγμα: Γιώργος-γρήγορος. Κάθε παιδί παρουσιάζεται στην ολομέλεια της τάξης με το όνομα και το χαρακτηριστικό του.</p> <p>2^η Δραστηριότητα Ζητείται από τους/τις μαθητές/τριες να ανοίξουν το φάκελο και να διαβάσουν το καρτελάκι που περιέχεται. Οι μαθητές/τριες με το ίδιο καρτελάκι συγκροτούν ομάδα. Ο/Η εκπαιδευτικός ζητά από τα μέλη των ομάδων να αναλάβουν «ρόλους», όπως εκπρόσωπος της ομάδας, γραμματέας, συντονιστής κλπ, αφού πρώτα εξηγήσει τις ευθύνες και τις αρμοδιότητες του κάθε ρόλου. Τα μέλη κάθε ομάδας καλούνται να συζητήσουν και να συναποφασίσουν για το ρόλο που θα αναλάβει ο/η καθένας/μια. Όταν ολοκληρωθεί η διαδικασία, ο/η διδάσκων/ουσα ζητά από κάθε ομάδα να παρουσιάσει στην ολομέλεια κάποιες πληροφορίες (αν έχουν) για το φυτό που εκπροσωπούν.</p>

<p>Οι μαθητές/τριες:</p> <p>Εργαζόμενοι σε ομάδες (συνεργασία, επικοινωνία, σεβασμός).</p> <p>-Να προτείνουν τρόπους αποτύπωσης της αυλής (δημιουργικότητα, πρωτοβουλία)</p> <p>-Να αποφασίσουν για τον τρόπο εργασίας της ομάδας (συνεργασία, προγραμματισμός, κοινωνικές δεξιότητες, οργανωσιακή σκέψη)</p> <p>-Να καταλείμουν εργασίες (συνεργασία, επικοινωνία, επίλυση συγκρούσεων)</p> <p>-Να φωτογραφίσουν, ζωγραφίσουν, μετρήσουν τη σχολική αυλή (παραγωγική μάθηση μέσω των τεχνών, δημιουργικότητα, συνεργασία,)</p>	<p>Αποτυπώνουμε την αυλή του σχολείου μας</p> 	<p>1^η Δραστηριότητα (στην τάξη) Ο/Η εκπαιδευτικός δίνει σε κάθε ομάδα από ένα αντίγραφο της κάτοψης του σχολείου με τον αύλειο χώρο. Εξηγεί στους/ις μαθητές/τριες, ότι ο υπό διαμόρφωση χώρος θα πρέπει να αποτυπωθεί για να είναι δυνατός ο σχεδιασμός και ο προγραμματισμός των εργασιών.</p> <p>Οι ομάδες θα πρέπει να αποφασίσουν με ποιο τρόπο τα μέλη τους θα κάνουν την αποτύπωση (π.χ. φωτογράφιση, μέτρηση, ζωγραφική κ.λ.π.) και μετά να συμφωνήσουν για την κατανομή των εργασιών.</p> <p>Το σημαντικό σε αυτή τη φάση δεν είναι τόσο η πρωτοτυπία στον τρόπο εργασίας, αλλά η διαδικασία με την οποία θα παρθούν οι αποφάσεις και θα ανατεθούν οι εργασίες στα μέλη της ομάδας</p> <p>2^η Δραστηριότητα (στην αυλή) Οι ομάδες βγαίνουν στην αυλή του σχολείου και την αποτυπώνουν.</p>
--	--	--

<p>Οι μαθητές/τριες</p> <p>-Να εντοπίσουν στην κάτοψη τα σημεία τα οποία αποτύπωσαν.</p> <p>-Να εντοπίσουν τα σημεία του κήπου του σχολείου, που θέλουν συντήρηση (κριτική σκέψη, συνεργασία, δημιουργικότητα)</p> <p>-Να εντοπίσουν στην κάτοψη τα σημεία του κήπου που χρειάζονται βελτίωση (κριτική σκέψη, συνεργασία, δημιουργικότητα)</p> <p>-Να κάνουν προτάσεις για επιλογή φυτών (κριτική σκέψη, συνεργασία, δημιουργικότητα, ενσυναίσθηση, ευαισθησία)</p>	<p>Προτείνουμε για τον κήπο μας</p> 	<p>1^η Δραστηριότητα Κάθε ομάδα συγκεντρώνει όλα τα στοιχεία που συνέλλεξε από την αυλή. Στην κάτοψη της αυλής σημειώνει-προσθέτει τα στοιχεία (φωτογραφίες, σχέδια κ.λ.π.) που έχει.</p> <p>2^η Δραστηριότητα Κάθε ομάδα μετά από συζήτηση των μελών της σημειώνει πάνω στην κάτοψη τα σημεία της αυλής που θέλουν φροντίδα (συντήρηση) και αυτά που κατά τη γνώμη τους χρειάζονται βελτίωση με τη φύτευση φυτών.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Να προτείνουν φυτά. Για την επιλογή των φυτών να λάβουν υπόψη τους το κλίμα της περιοχής, το έδαφος και την ανάγκη εξοικονόμησης νερού (αυτές οι παράμετροι οδηγούν στα μεσογειακά φυτά και λαχανικά εποχής) • Πού νομίζουν ότι θα μπορούσαν να βάλουν ένα λαχανόκηπο, ένα βοτανόκηπο ή ένα ανθόκηπο; • Θα αναπτυσσόταν καλά ένα φυτό από τον τόπο καταγωγής τους;
---	---	---

<p>Οι μαθητές/τριες</p> <ul style="list-style-type: none"> -Να παρουσιάσουν στην ολομέλεια τις προτάσεις τους (επικοινωνία, σεβασμός) -Να συνεργαστούν στην ολομέλεια για τη δημιουργία κοινού σχεδίου φύτευσης (επικοινωνία, σεβασμός, ευαισθησία, ενσυναίσθηση, πολιτειότητα) -Να συνεργαστούν με φορείς εκτός σχολείου (επικοινωνία, πολιτειότητα) -Να βρουν πληροφορίες μέσω διαδικτύου (ψηφιακή κριτική σκέψη) 	<p style="text-align: center;">Το κοινό μας σχέδιο</p> <div style="text-align: center;"> </div>	<p>1^η Δραστηριότητα Κάθε ομάδα παρουσιάζει στην ολομέλεια τη δική της αποτύπωση της αυλής. Σε μια κάτοψη ενοποιούνται όλα τα στοιχεία.</p> <p>2^η Δραστηριότητα Σημειώνονται στην κάτοψη ποια σημεία της αυλής θεωρεί <u>κάθε ομάδα</u> ότι πρέπει να βελτιωθούν. Η <u>ολομέλεια</u> των μαθητών/τριών αποφασίζει, μετά από συζήτηση και ψηφοφορία ποια σημεία του κήπου πρέπει να βελτιωθούν.</p> <p>3^η Δραστηριότητα Οι ομάδες προτείνουν τρόπους βελτίωσης και γίνεται συζήτηση στην ολομέλεια. Αποφασίζουν για το τελικό σχέδιο όλοι μαζί. *θα ήταν σκόπιμο να συμπεριληφθούν και φυτά από τον τόπο καταγωγής των μαθητών/τριών αλλοδαπής καταγωγής, με την προϋπόθεση ότι οι επικρατούσες εδαφοκλιματικές συνθήκες στην περιοχή το επιτρέπουν. Κάθε ομάδα αναλαμβάνει μια εργασία. Στις εργασίες περιλαμβάνονται και η δημιουργία κομπόστ για λίπανση και η τοποθέτηση ποτιστικού.</p> <p>4^η Δραστηριότητα (για το σπίτι) Τα μέλη των ομάδων αναλαμβάνουν να διερευνήσουν εάν και κατά πόσο είναι πραγματοποιήσιμες οι παρεμβάσεις και τι χρειάζεται για να υλοποιηθούν [πληροφορίες για φυτά, κόστος υλικών, επικοινωνία με το δήμο, φυτώρια κ.λ.π.] Οι γονείς μπορούν να βοηθήσουν με γνώσεις, εμπειρίες και υλικά.</p>
---	--	---

<p>Οι μαθητές/τριες</p> <ul style="list-style-type: none"> -Να αξιολογήσουν και να αξιοποιήσουν κατάλληλα τις πληροφορίες που πήραν για την κατασκευή του σχολικού κήπου. (κριτική σκέψη, δημιουργικότητα, ολιστική και οργανωσιακή σκέψη) -Να φροντίσουν για την παραγγελία και παραλαβή των απαραίτητων υλικών (οργανωσιακή σκέψη, επικοινωνία, συνεργασία, πολιτειότητα) -Να οργανώσουν τις εργασίες που πρέπει να γίνουν (οργανωσιακή σκέψη, οργανωτική ικανότητα) -Να σχεδιάσουν το οργανόγραμμα (παραγωγική μάθηση μέσω των τεχνών) -Να συνεργαστούν μέσα στην ομάδα, αλλά και οι ομάδες μεταξύ τους (επικοινωνία, συνεργασία, σεβασμός, ενσυναίσθηση, υπευθυνότητα) 	<p style="text-align: center;">Αποφασίζουμε και προγραμματίζουμε</p> <div style="text-align: center;"> </div>	<p>Δραστηριότητα</p> <p>Κάθε ομάδα ενημερώνει την ολομέλεια για τα στοιχεία που συνέλεξε.</p> <p>Με βάση αυτά τα στοιχεία οργανώνονται οι εργασίες για την κατασκευή του κήπου.</p> <p>Στο οργανόγραμμα περιλαμβάνονται και οι διαδικασίες προμήθειας των υλικών (φυτών, χώματος, υλικών ποτίσματος, εργαλείων)</p> <p>Το οργανόγραμμα καταγράφεται σε ένα μεγάλο χαρτόνι και αναρτάται στην τάξη. Θα πρέπει δίπλα από κάθε εργασία που γράφεται, να υπάρχει χώρος για να γραφτεί ποια ομάδα θα έχει την ευθύνη εκτέλεσής της.</p> <p>Κάθε ομάδα αναλαμβάνει συγκεκριμένες εργασίες. Οι ομάδες μπορούν και να συνεργαστούν, αν αυτό διευκολύνει το έργο.</p>
---	--	---

<p>Οι μαθητές/τριες</p> <p>-Να συντάσσουν «επίσημες» ευχαριστήριες και ενημερωτικές επιστολές (επικοινωνία, πολιτειότητα δημιουργικότητα)</p> <p>-Να παραλαμβάνουν και να προφυλάσσουν υλικά μέχρι να χρησιμοποιηθούν (οργανωτικότητα, υπευθυνότητα, πολιτειότητα)</p>	<p>Ενημέρωση σχολικής κοινότητας (διάχυση)- παραλαβή υλικών</p> 	<p>Κάθε ομάδα αναλαμβάνει μια από τις παρακάτω εργασίες:</p> <p>1^η ομάδα Ενημέρωση (με επιστολή) του Διευθυντή/ντριας και του Συλλόγου Διδασκόντων/ουσών και βοηθητικού προσωπικού για τις εργασίες που θα ακολουθήσουν, αλλά και τις διαδικασίες που προηγήθηκαν. Παράλληλα προσκαλείται όποιος θέλει να συμβάλει στην εκτέλεση του έργου.</p> <p>2^η ομάδα Ενημέρωση των μαθητών/τριών του σχολείου και πρόσκληση για συμμετοχή.</p> <p>3^η ομάδα Σύνταξη ευχαριστήριας επιστολής σε όσους φορείς εκτός σχολείου βοήθησαν.</p> <p>4^η ομάδα Ευχαριστήρια επιστολή προς τους γονείς για τις γνώσεις και τα υλικά που προσέφεραν και πρόσκληση για συμμετοχή στις εργασίες.</p> <p>5^η ομάδα Παραλαβή και τοποθέτηση στην κατάλληλη θέση των υλικών που θα χρησιμοποιηθούν.</p>
--	--	--

<p>Οι μαθητές/τριες</p> <p>-Να ακολουθήσουν το οργανόγραμμα (οργανωσιακή σκέψη, υπευθυνότητα, προγραμματισμός)</p> <p>-Να συντονίσουν και να καθοδηγήσουν τους εθελοντές (συνεργασία, οργανωτική ικανότητα, επικοινωνία)</p> <p>-Να εκτελέσουν τις «κηπουρικές» εργασίες σύμφωνα με τις οδηγίες (οργανωτικότητα, παραγωγική μάθηση μέσω της δημιουργικότητας, υπευθυνότητα, συνεργασία)</p>	<p>Αρχίζουμε τις εργασίες για την κατασκευή του σχολικού κήπου</p> 	<p>Οι ομάδες του τμήματος με τη βοήθεια μαθητών/τριών, εκπαιδευτικών, γονέων, δήμου αρχίζουν να εκτελούν τις εργασίες που έχουν αναλάβει.</p> <p>Κάθε ομάδα έχει και την ευθύνη του συντονισμού μικρού αριθμού εθελοντών τους οποίους συντονίζει και καθοδηγεί ‘</p>
---	---	--

Εκπαιδευτικό Υλικό/ Συνδέσεις/

http://www.aeforosxoleio.gr/wp-content/uploads/2013/12/sxolikos_kipos.pdf

<http://aesop.iep.edu.gr/node/21613>

<https://dipe-a.thess.sch.gr/dipea/index.php/2-uncategorised/1631-2016-09-30-06-02-33>

<http://votaniki.gr/topic/votanikoi-kipoi/votanikoi-kipoi-ellada/>

<http://www.diomedes-bg.uoa.gr/start.html>

Κουτσός, Β. Θ. 2006. Αρωματικά και Φαρμακευτικά Φυτά. Εκδόσεις ΖΗΤΗ, Θεσσαλονίκη. 348 σελ.

Κουτσός, Β. Θ. 2009. Φυτολογία. Εκδόσεις ΖΗΤΗ, Θεσσαλονίκη. 254 σελ.

Φορείς και άλλες συνεργασίες που θα εμπλουτίσουν το πρόγραμμά μας

WWF

Γεωπονικά Πανεπιστήμια (ανάλογα την περιοχή)

Ινστιτούτο Γεωπονικών Επιστημών

Εθνικός Κήπος

Βοτανικός κήπος Ιουλίας και Αλεξάνδρου Ν. Διομήδους-

Βαλκανικός Βοτανικός Κήπος Κρουσίων

ΑΜΚΕ Hippocrates for life

Αξιολόγηση Εργαστηρίου- Συνολική αποτίμηση & αναστοχασμός πάνω στην υλοποίηση - Εκδηλώσεις διάχυσης

Η αξιολόγηση του εργαστηρίου γίνεται μέσα από τη μελέτη των ατομικών φύλλων αυτοαξιολόγησης και ετεροαξιολόγησης των μαθητών/τριών και από τη συστηματική παρατήρησή τους.

Στο συγκεκριμένο εργαστήριο η διάχυση γίνεται με την ενημέρωση της σχολικής κοινότητας και της τοπικής κοινωνίας από τους/τις μαθητές/τριες και από τη συμμετοχή τους στη κατασκευή του σχολικού κήπου

Σημειώσεις: Λόγω της φύσης του προγράμματος συνιστάται να υλοποιείται Ιανουάριο με Φεβρουάριο ώστε μέχρι τις αρχές Μαρτίου να έχει γίνει η φύτευση

Ενδεικτικές δραστηριότητες για την περιγραφική αξιολόγηση

Η περιγραφική αξιολόγηση εκτός από την αυτό και έτερο αξιολόγηση και το Portfolio, θα στηριχθεί και στις παρατηρήσεις του/της εκπαιδευτικού, οι οποίες γίνονται κατά τη διάρκεια των συζητήσεων στην ολομέλεια, ιδιαίτερα όταν οι μαθητές/τριες παρουσιάζουν τα αποτελέσματα της ομαδικής τους εργασίας.

Μέσω διερευνητικών ερωτήσεων για τον τρόπο εργασίας, συνεργασίας και διευκρινίσεων, ο/η εκπαιδευτικός μπορεί να αντιληφθεί τις δεξιότητες που κατέκτησαν τα παιδιά.

Για διευκόλυνσή του μπορεί να συμπληρώσει και τον πίνακα

Ομάδα Α	Μαθητής 1				Μαθητής 2				Μαθητής 3			
	καθόλο	λίγο	αρκετά	πολύ								
Δραστηριότητα 1												
Συμμετέχει στη δραστηριότητα;												
Συνεργάζεται με τους άλλους στην ομάδα;												
Προτείνει ιδέες για την αξιοποίηση των υλικών;												
Οι ιδέες του είναι πρωτότυπες;												
Ακούει τις απόψεις/προτάσεις των συμμαθητών του;												
Κάνει ερωτήσεις που δείχνουν ότι έχει κατανοήσει τις θέσεις των άλλων;												
Μπορεί να εκφράζει με επάρκεια τις σκέψεις του για ένα πρόβλημα;												
Παρουσιάζει πολύ καλά στην ολομέλεια το έργο της ομάδας;												

Φύλλα περιγραφικής αυτο-αξιολόγησης (έως 2 σελίδες)

Με την ολοκλήρωση κάθε εργαστηρίου οι μαθητές/τριες συμπληρώνουν το φύλλο αυτό-αξιολόγησης και ετερο-αξιολόγησης προκειμένου να διαπιστώσουμε αν έχουν επιτευχθεί τα μαθησιακά αποτελέσματα τα οποία αναμέναμε σχεδιάζοντας τη συγκεκριμένη δραστηριότητα.

Ενδεικτικά παρουσιάζονται δυο φύλλα αυτο και ετεροαξιολόγησης

ΦΥΛΛΑ ΑΥΤΟ & ΕΤΕΡΟ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ

ΦΑ1 (1^η Δραστηριότητα)

ΦΑ1.1 ΑΥΤΟ-ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

Δεξιότητες που κατέκτησα		Αυτό αξιολόγηση
επικοινωνίας	Μίλησα με άνεση για τον εαυτό μου	
σεβασμού	Άκουσα με προσοχή και ενδιαφέρον τους συμμαθητές/τριες μου να μιλούν για τον εαυτό τους	
συνεργασίας, επικοινωνίας	Συνεργάστηκα με τους/τις συμμαθητές/τριες μου στην ομάδα. Τους άκουσα, είπα την άποψή μου και δέχτηκα την απόφαση της πλειοψηφίας	

ΦΑ1.2 ΕΤΕΡΟ-ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

Δεξιότητες που κατέκτησε	ο/η.....	Ετερο αξιολόγηση
επικοινωνίας	Μίλησε με άνεση για τον εαυτό του	
σεβασμού	Άκουσε με προσοχή και ενδιαφέρον τους συμμαθητές/τριες του να μιλούν για τον εαυτό τους	
συνεργασίας, επικοινωνίας	Συνεργάστηκε με τους/τις συμμαθητές/τριες του στην ομάδα. Τους άκουσε, είπε την άποψή του και δέχτηκε την απόφαση της πλειοψηφίας	

ΦΑ2 (2^η Δραστηριότητα)

ΦΑ2.1 ΑΥΤΟ-ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

Δεξιότητες που κατέκτησα		Αυτό-αξιολόγηση
συνεργασία, επικοινωνία, σεβασμός	Συνεργάστηκα με τους/τις συμμαθητές/τριες μου στην ομάδα. (Τους άκουσα, είπα την άποψή μου και δέχτηκα την απόφαση της πλειοψηφίας)	
δημιουργικότητα, πρωτοβουλία	Σκέφτηκα και πρότεινα στην ομάδα μου να αποτυπώσουμε την αυλή με	
συνεργασία, προγραμματισμός, κοινωνικές δεξιότητες, οργανωσιακή σκέψη	Συζήτησα με τα μέλη της ομάδας μου για τους τρόπους αποτύπωσης της αυλής. Τους άκουσα με σεβασμό και διατύπωσα και εγώ την άποψή μου.	
παραγωγική μάθηση μέσω των τεχνών, δημιουργικότητα, συνεργασία,	Ασχολήθηκα με την αποτύπωση της σχολικής αυλής, όπως εγώ ήξερα και μπορούσα	

ΦΑ2.1 ΕΤΕΡΟ-ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

Δεξιότητες που κατέκτησε		Ετεροαξιολόγηση
συνεργασία, επικοινωνία, σεβασμός	Συνεργάστηκε με τους/τις συμμαθητές/τριες του στην ομάδα. (Τους άκουσε, είπε την άποψή του και δέχτηκε την απόφαση της πλειοψηφίας)	
δημιουργικότητα, πρωτοβουλία	Σκέφτηκε και πρότεινε στην ομάδα του να αποτυπώσουν την αυλή με	
συνεργασία, προγραμματισμός, κοινωνικές δεξιότητες, οργανωσιακή σκέψη	Συζήτησε με τα μέλη της ομάδας του για τους τρόπους αποτύπωσης της αυλής. Τους άκουσε με σεβασμό και διατύπωσε την άποψή του.	
παραγωγική μάθηση μέσω των τεχνών, δημιουργικότητα, συνεργασία,	Ασχολήθηκε με την αποτύπωση της σχολικής αυλής, όπως εκείνος ήξερε και μπορούσε	

Περιγραφή ενδεικτικών δραστηριοτήτων για το portfolio μαθητή/-τριας

	ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑ ΔΕΞΙΟΤΗΤΩΝ	
	<i>Portfolio</i>	
	<i>Μαθητή Μαθήτριας</i>	
Γράφω το όνομά μου		
Όνομα		
Επώνυμο		
Ζωγραφίζω τον εαυτό μου ή βάζω μια φωτογραφία μου		
Γράφω μια λέξη ή μια φράση που να με εκφράζει (motto)		
Τάξη/Τμήμα		
Ημερομηνία Έναρξης		
Ημερομηνία Λήξης		

Στοιχεία Σχεδίου Δράσης	Φροντίζω το Περιβάλλον : ΣΧΟΛΙΚΟΣ ΚΗΠΟΣ
Τίτλος Σχεδίου Δράσης του τμήματος/τάξης μου	
Ο σημαντικότερος για μένα στόχος του Σχεδίου Δράσης της τάξης	
Τι καινούργιο έμαθα από την υλοποίηση αυτού του θεματικού κύκλου; (γνώσεις)	
Πώς τα κατάφερα;	
δεξιότητα ζωής με βοήθησε να τα καταφέρω;	
Ποια δεξιότητα μάθησης με βοήθησε να τα καταφέρω;	
Ποια δεξιότητα του νου με βοήθησε να τα καταφέρω;	
Ποια δεξιότητα ζωής με βοήθησε να τα καταφέρω;	
Γιατί είναι σημαντικό αυτό που έκανα (στάσεις)	
Τι θα άλλαζα στην υλοποίηση του Σχεδίου Δράσης ώστε να γίνει ακόμα καλύτερο;	
Από τα έργα μου θα επέλεγα να παρουσιάσω στην τάξη μου ...	

Ερωτήσεις αυτοαξιολόγησης του προγράμματος

1. Μέσα από τα 7 εργαστήρια του προγράμματος προτείνεται η συνεργασία όλης της σχολικής κοινότητας για τη κατασκευή και συντήρηση του σχολικού κήπου. **Σ-Λ**
2. Στο πρώτο εργαστήριο του Προγράμματος γίνεται η αποτύπωση της υφισταμένης κατάστασης της σχολικής αυλής. **Σ-Λ**
3. Κάποια από τα εργαστήρια που περιγράφονται στοχεύουν **και** στην ανάπτυξη της δημιουργικότητας των μαθητών/τριών μέσω των τεχνών (πχ ζωγραφική, φωτογράφιση). **Σ-Λ**
4. Η δημιουργία του σχολικού κήπου ακολουθεί το «σχέδιο φύτευσης» που έχει δοθεί από το Δήμο, στον οποίο υπάγεται η σχολική μονάδα. **Σ-Λ**
5. Η κατασκευή και συντήρηση του σχολικού κήπου βοηθά μαθητές/τριες με δυσκολίες ένταξης στην εκπαιδευτική διαδικασία λόγω μαθησιακών δυσκολιών ή διαφορετικής καταγωγής, να συμμετάσχουν ισότιμα στο «εργαστήριο». **Σ-Λ**
6. Η συνεργασία με το δήμο και τις τοπικές επιχειρήσεις αποσκοπεί **και** στην ανάπτυξη δεξιοτήτων επικοινωνίας και πολιτειότητας. **Σ-Λ**
7. Η κατασκευή του σχολικού κήπου γίνεται αποκλειστικά από τους μαθητές/τριες του τμήματος που εκπονούν το συγκεκριμένο πρόγραμμα. **Σ-Λ**
8. Ένας από τους στόχους του προγράμματος του «Σχολικού Κήπου» είναι και η περιβαλλοντική ευαισθητοποίηση των μαθητών/τριών. **Σ-Λ**
9. Η κατασκευή του σχολικού κήπου από τους μαθητές/τριες περιλαμβάνει τις εξής εργασίες:
  - a) Φύτευση
  - b) Εντοπισμός των σημείων του αύλειου χώρου, που σύμφωνα με τη γνώμη των παιδιών πρέπει να βελτιωθούν.
  - c) Επικοινωνία με το δήμο και τους τοπικούς φορείς
  - d) Εύρεση πληροφοριών για τα φυτά και τις εργασίες που πρέπει να κάνουν
  - e) Διάχυση στη σχολική κοινότητα και την τοπική κοινωνία
Ποια είναι η σωστή σειρά των εργασιών?
    1. d, c, e, b, a
    - 2. b, d, c, e, a**
    3. b, d, c, a, e

10. Ποιες από τις παρακάτω κατηγορίες φυτών **δεν** προτείνονται για φύτευση στο συγκεκριμένο πρόγραμμα Σχολικού Κήπου

- a) Αρωματικά φυτά
- b) Ανθοκομικά φυτά
- c) **Δένδρα**
- d) Λαχανοκομικά φυτά